

بررسی حقوقی ادله الکترونیکی در نظام کنونی

(تاریخ دریافت ۱۳۹۶/۰۸/۰۸، تاریخ تصویب ۱۳۹۶/۰۹/۱۵)

نصرت اله حیدری نژاد

کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی

چکیده

یکی از مباحث مهم و حساس در نظام‌های حقوقی ادله و نحوه استناد و پذیرش آن جهت اثبات یا رد دعاوی خصوصی و جزایی است، به نحوی که می‌توان گفت که بدون دلیل هیچ دعوی سرانجام ندارد پس اسناد و مدارک ناشی از کارکردهای فناوری اطلاعات را نیز باید در همان فضا و به صورت الکترونیکی جست و جو کرد. سال‌ها پیش یک کامپیوتر کل اتاق را اشغال می‌کرد، اما امروز کامپیوتر می‌تواند به اندازه کف دست باشد پیشرفتهای فنی که در اختیار پلیس است، توسط مجرمین نیز مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد. کامپیوترها و دیگر ابزارهای الکترونیکی تمام جنبه‌های زندگی پیشرفته امروزی را تحت تأثیر قرار داده‌اند کامپیوترها می‌توانند در ارتکاب جرم مورد استفاده قرار گیرند و حاوی مدرک جرم باشند و یا حتی هدف جرم واقع شوند. بی‌بردن به نفس و ماهیت مدارک الکترونیکی، چگونگی بررسی صحنه‌های جرم‌حاوی مدارک بالقوه الکترونیکی، و نحوه برخورد یک پلیس و کارآگاه با صحنه جرم الکترونیکی مورد بررسی قرار می‌گیرد. پلیس برای انجام وظیفه در قبال مدارک الکترونیکی، نیازمند وجود هماهنگی و همکاری میان کارمندان و بازرسان، مسئولان آزمایشگاهی و مدیران می‌باشد. اولین افسری که وارد صحنه جرم می‌شود موظف به تشخیص، انتخاب، حفاظت، حمل و یا ذخیره مدرک الکترونیکی می‌باشد. در دنیای امروزی این امر می‌تواند وظیفه هرعضوی از پلیس باشد. ممکن است که هرکدام از کارکنان دستور جمع‌آوری مدارک الکترونیکی را داده یا خود در جمع‌آوری مدارک مشارکت نمایند. شاید لازم باشد مسئولان آزمایشگاهی در صحنه جرم به عنوان دستیار عمل کرده و در بررسی مدارک ایفای نقش کنند. در این بین وظیفه مدیران این است که اطمینان حاصل کنند افراد تحت امر آنها به‌خوبی آموزش دیده و در برخورد با مدارک الکترونیکی به اندازه کافی مجهز هستند.

۱۲۵

